nieuws

Komt er binnenkort een geloofwaardig certificatensysteem voor koolstofverwijdering?

nieuws

In 2026 moeten de eerste Europese koolstofcertificaten op de markt komen. Daarmee zullen onder meer landbouwers hun koolstofvastleggende maatregelen financieel kunnen verzilveren op een ééngemaakte Europese koolstofmarkt. Terwijl de start nadert, werkt de EU aan regels en praktische uitvoering om een geloofwaardig systeem op te zetten dat greenwashing voorkomt. Waar staan we vandaag en speelt Vlaanderen een rol in de opmaak van dit certificeringssysteem?

18 AUGUSTUS 2025

Jozefien Verstraete

Lees meer over:
koolstof
europa
beleid
bodem

In de race naar klimaatneutraliteit tegen 2050 mikt de EU niet alleen op het terugdringen van CO_2-uitstoot, maar ook op het verwijderen en opslaan van koolstof uit de atmosfeer. Dat kan via industriële technieken met directe emissieafvang, maar evengoed op natuurlijke wijze. Hout houdt bijvoorbeeld langdurig CO2 uit de lucht vast. Samen met andere duurzame bouwmaterialen zoals kalkhennep schuilt er veel potentieel in de bouwsector; gebouwen zouden letterlijk opslagplaatsen voor koolstof kunnen worden. Ook de landbouw biedt veel potentieel. Koolstof uit de lucht kan vastgelegd worden met maatregelen zoals vanggewassen, compostgebruik en minimale bodembewerking. Daarnaast spelen ook herstel van veengebieden, agroforestry en herbebossing een belangrijke rol.

Privaat geld aantrekken

Er bestaan al heel wat privé-initiatieven die koolstofcertificaten verhandelen. Bedrijven die hun uitstoot niet volledig kunnen neutraliseren, kopen certificaten van bijvoorbeeld landbouwers die koolstof vastleggen op hun akkers. Een triple win zo lijkt: bedrijven kunnen CO_2-neutraal worden, landbouwers verdienen aan hun inspanningen en de EU laat privékapitaal meebetalen voor haar klimaatdoelen.

duiding

Koolstofboeren: “Op alle percelen in eigen beheer pas ik zonder twijfel koolstoftechnieken toe"

10 JULI 2024

Een betrouwbare interne EU-markt voor alle afvang- en opslagactiviteiten van CO_2 is er echter nog niet. Voorlopig althans, want de Commissie wil tegen volgend jaar de drie vormen van koolstofverwijdering (opslag in bodem en bossen, duurzame producten en industriële technieken) meetbaar, controleerbaar en verifieerbaar maken via een certificatiesysteem.

Niet enkel meetbaar, ook extra duurzaam

Eind vorig jaar keurde de EU een eerste regelgevend kader goed: de Carbon Removals and Carbon Farming Certification (CRCF) Verordening. Koolstoflandbouw of carbon farming moet daarbij voldoen aan vier voorwaarden:

- Er is een meetbaar nettovoordeel voor het klimaat
- Inspanningen gaan verder dan ‘de standaardpraktijk’
- Er moeten garanties zijn dat de CO_2 langdurig wordt opgeslagen
- De activiteit moet ook een extra voordelen opleveren voor biodiversiteit of bodemgezondheid.

Grote uitdagingen bij meten, rapporteren en verifiëren

De normen en methoden voor dit meten, rapporteren en verifiëren staan echter nog niet vast. Wel heeft de Commissie al aangegeven dat ze met de steun van een deskundigengroep op maat gemaakte EU-certificeringsmethoden voor elke koolstofverwijderingsactiviteit wil maken. De monitoring en verificatie zal daarbij niet door de EU zelf gebeuren. De Commissie zal enkel methodes en criteria vastleggen waarmee erkende organisaties dan aan de slag kunnen, en zo een claim kunnen doen op koolstofverwijdering.
Maar de uitdagingen daarbij zijn groot. Het systeem moet onder meer waarborgen bieden tegen fraude en greenwashing. Het moet garanderen dat projecten daadwerkelijk de beloofde hoeveelheid CO_2 vastleggen en voorkomen dat dezelfde inspanning twee keer wordt gecertificeerd. Daarnaast mag het gebruik van koolstofcertificaten bedrijven er niet toe verleiden minder in te zetten op het terugdringen van hun eigen uitstoot. De EU benadrukt bovendien dat deelname op de markt vrijwillig blijft. Om dit te beschermen zal waakzaamheid belangrijk worden zodat er geen extra druk wordt uitgevoerd op landbouwers om deelname af te dwingen.

Garantie dat koolstof in de grond blijft

Langetermijnopslag vormt een bijkomend spanningsveld. Projecten leveren weinig op als de opgeslagen koolstof na een jaar terug vrijkomt. Tegelijk moet de looptijd van de certificaten aantrekkelijk genoeg blijven om landbouwers te overtuigen in te stappen. Het systeem moet bovendien naadloos aansluiten bij andere beleidsdomeinen, zoals het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de mestwetgeving.
Ook modellering en monitoring beloven een uitdaging te worden. In Europa bestaan al tal van certificeringsregelingen, elk met hun eigen methodologie, betrouwbaarheid en monitoringskosten. De balans tussen wetenschappelijke degelijkheid en kostenefficiëntie wordt cruciaal: een te duur of onzeker systeem zal weinig deelnemers aantrekken.

nieuws

Interesse in ecoregeling om koolstof in de bodem te verhogen, neemt een vlucht

23 JANUARI 2025

Vlaamse landbouw verschilt erg van Roemeense

Een bijkomende uitdaging: het certificatiesysteem moet functioneren in zeer uiteenlopende omstandigheden binnen de EU. Bodems, klimaatzones en landbouwmethoden variëren sterk. Het vastleggen van een representatieve standaard en een referentiejaar wordt een doorslaggevende factor voor het slagen van het systeem. Vooral pioniers die al lang aan koolstofopslag doen, volgen dat nauwlettend. Zij hebben het laaghangend fruit immers al geoogst en kunnen dit niet meer eenvoudig omzetten in credits.
Voor de Vlaamse boeren dreigt ook een economische valkuil als die met hun kleine versnipperde percelen moeten concurreren op de markt met credits komende van zeer grote percelen.

Heeft Vlaanderen een stem in het debat?

Sinds deze zomer heeft Vlaanderen een koepelstructuur rond koolstofverwijdering die moet zorgen voor een eenduidig beleid. Aangestuurd door overheidsinstanties en onderzoeksinstellingen, brengen twee coördinatoren verschillende experten en belanghebbenden samen in drie netwerken: één voor de omzetting van Europese regels naar Vlaamse wetgeving, één voor duurzame verdienmodellen en financiële autonomie, en één voor correcte monitoring, rapportering en verificatie.
Met het Vlaams Actieplatform Carbon Removals & Carbon Farming wil Vlaanderen versnippering tegengaan en sterker inzetten op samenwerking en efficiëntie. “Vanuit Vlaanderen hebben we zeker inspraak”, verduidelijkt het platform. “Elk netwerk levert vanuit zijn kennis input aan de EU.”

nieuws

Een nieuwe munt voor biodiversiteit: EU lanceert natuurkrediet dat boeren vergoedt voor inspanningen

7 JULI 2025

Certificatenstrijd

De Commissie ziet ondertussen veel opportuniteiten in certificeringssystemen. Zo wil ze in de nabije toekomst ook nog een natuurkredietsysteem uitrollen waarmee landbouwers vergoed kunnen worden voor natuurbevorderende inspanningen, gefinancierd door bedrijven die daar zelf economisch voordeel uit halen. Daarmee wil de EU een deel van het huidige tekort aan biodiversiteitsfinanciering opvangen. Daarnaast wordt ook nog onderzocht of een certificering voor emissiereductie bij vee haalbaar is. Daarover moet in 2026 duidelijkheid komen.
De komende jaren zullen uitwijzen of certificaten rond koolstofverwijdering meer zijn dan een papieren belofte. Als de EU erin slaagt fraude, greenwashing en ongelijkheid tussen landen te vermijden, kan dit systeem een hefboom worden voor boeren, bedrijven en het klimaat. Lukt dat niet, dan dreigt het een zoveelste mooi idee te blijven dat spaak loopt in de praktijk.

Uitgelicht

Nieuwe simulatietool brengt effect koolstoflandbouw op elk landbouwperceel in beeld

nieuws

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij lanceert een simulatietool waarmee landbouwers kunnen inschatten wat koolstoflandbouw oplevert op hun percelen. Die nieuwe online tool m...

9 APRIL 2025

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving

Beeld: Unsplash

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |